

Katsaus kevätistuntokauteen 2017

Katsaus kevätistuntokauteen 2017

Katsaus kevätistuntokauteen 2017 on kooste asioista, joita eduskunnassa on tapahtunut kevätistuntokaudella.

Katsaukseen on koottu tietoja mm. puhemiehistöstä ja eduskunnan kokoonpanosta, lainsäädäntöasioista, talousarvioista, välikysymyksistä, pääministerin ilmoituksista, valtioneuvoston tiedonannoista, ja selonteoista, kertomuksista, kansalaisaloitteista, EU-asioista sekä kansainvälisistä asioista.

Katsaus on päivitetty 30.6.2017 klo 16.20. Liitteenä on tilastotietoja vireille tulleista valtiopäiväasioista ja asioista, joiden käsittely on päättynyt valtiopäivillä 2017 sekä täysistuntosuunnitelma viikoille 36–51/2017.

Syysistuntokauden ensimmäinen täysistunto pidetään tiistaina 5.9.2017 klo 14

Lisätietoja istuntokauden tapahtumista on internetissä: www.eduskunta.fi

Aurinkoista ja lämmintä kesää!

Eduskuntatiedotus

Päivystävä tiedottaja p 09 432 2199 ja 050 381 9492 klo 9-16
päivystävä tiedotussihteeri p. 09 432 2019 ja 050 574 0352 klo 9-16

Ensimmäinen täysistuntopäivä Eduskuntatalossa 5.9.2017

Klo 13 Kahvivilaisuus valtiosalissa, lapsikuoro esiintyy
Klo 14 Täysistunto

Eduskunnan syysistuntokauden avajaispäiväksi suunniteltu kansanedustajien ryhmäkuvaus siirretään myöhempään ajankohtaan.

Uusi kuvausaika ilmoitetaan elokuun alussa.

Yleistä

Eduskunta kokoontui keväistuntokauden ensimmäiseen täysistuntoon keskiviikkona 1. helmikuuta 2017.

Puhetta johti ikäpuhemies, kansanedustaja Pertti Salolainen (kok.), kunnes eduskunta valitsi puhemiehen ja kaksi varapuhemiestä.

Eduskunnan puhemieheksi vuoden 2017 valtiopäiville valittiin Maria Lohela (ps.). Ensimmäiseksi varapuhemieheksi valittiin Mauri Pekkarinen (kesk.) ja toiseksi varapuhemieheksi Arto Satonen (kok.).

Vuoden 2017 valtiopäivien avajaiset olivat torstaina 2. helmikuuta Finlandia-talossa.

Edustaja Olli Rehnille (kesk.) myönnettiin vapautus edustajantoimesta 1.2.2017 alkaen, koska hänet oli valittu Suomen Pankin johtokunnan jäsenen tehtävään.

Olli Rehnin tilalle nousi Paula Lehtomäki (kesk.), joka pyysi vapautusta kansanedustajan tehtävästä valtiosihteerin tehtävän hoitamista varten. Vapautus myönnettiin 9.2.2017 alkaen. Hänen tilalleen eduskuntaan nousi Pekka Puska (kesk.) 9.2.2017 alkaen.

Edustaja Nasima Razmyarille (sd.) myönnettiin vapautus edustajantoimesta 9.6.2017 alkaen, koska hän siirtyy Helsingin kaupungin apulaispormestariksi. Razmyarin tilalle edustajaksi nousi Pilvi Torsti (sd.) 9.6.2017 alkaen.

Edustaja Hanna Mäntylälle (uv.) myönnettiin vapautus edustajantoimesta 1.7.2017. lukien, koska hän siirtyy erityisneuvonantajaksi Euroopan neuvoston sihteeristöön.

Edustaja Alexander Stubbille (kok.) myönnettiin vapautus edustajantoimesta 30.7.2017 lukien, koska hän siirtyy Euroopan investointipankin varapääjohtajaksi.

Seuraavat edustajat perustivat 13.6.2017 uuden eduskuntaryhmän nimeltä Uusi vaihtoehto (uv), ruotsiksi Nytt alternativ (na): Simon Elo, Sampo Terho, Vesa-Matti Saarakkala, Kimmo Kivelä, Timo Soini, Jari Lindström, Martti Mölsä, Ari Jalonen, Anne Louhelainen, Kari Kulmala, Pirkko Mattila, Jussi Niinistö, Ritva Elomaa, Kaj Turunen, Tiina Elovaara, Lea Mäkipää, Hanna Mäntylä, Maria Lohela, Reijo Hongisto ja Pentti Oinonen.

Arja Juvonen erosi perussuomalaisten eduskuntaryhmästä 13.6.2017 ja liittyi perussuomalaisten eduskuntaryhmään 27.6.2017.

Veera Ruoho erosi perussuomalaisten eduskuntaryhmästä 16.6.2017 ja jätti 30.6.2017 ilmoituksen liittymisestä kokoomuksen eduskuntaryhmään.

Ritva Elomaa erosi eduskuntaryhmästä Uusi vaihtoehto 22.6.2017 ja liittyi perussuomalaisten eduskuntaryhmään 23.6.2017.

Eduskuntatyö kevätkaudella 2017

Kevätistuntokaudella 2017 eduskunta piti 80 täysistuntoa. Suullisia kyselytunteja oli 18.

Täysistuntotyössä otettiin kokeilukäyttöön uusi menettely, joka mahdollistaa yksittäisten päiväjärjestyksen asiakohtien keskustelujen aikatauluttamisen.

Edustajien mobiilikäyttöisiä palveluja laajennettiin ottamalla käyttöön AVUKSI-järjestelmä, joka mahdollistaa eduskunta-aloitteiden sähköisen vireillepanon.

Lainsäädäntötyö

Eduskunta hyväksyi kevätistuntokaudella 87 hallituksen esitystä. Osasta hyväksytyistä hallituksen esityksistä on tiivistelmä seuraavassa.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2016 vp - TaVM 7/2017 vp)

Lain pääasiallisena tavoitteena on tehdä kansalliseen lainsäädäntöön asetuksen voimaantulosta johtuvat muutokset. Samalla tehdään myös muita muutoksia samaan sääntelykokonaisuuteen liittyen. Koska unionin asetustasoinen sääntely on ensisijaista suhteessa kansallisiin säännöksiin, kysymys on pitkälti sääntelystä, jossa Suomen kansallinen harkintavalta on hyvin rajallinen: asetus on kaikilta osin suoraan velvoittavaa oikeutta ja syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat kansalliset säännökset. Lainsäädännön selkeyden vuoksi on kuitenkin perusteltua muuttaa tai kumota kansallista sääntelyä näiltä osin.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta (HE 72/2016 vp - UaVM 1/2017 vp)

Laissa säännellään ylimpien valtioelinten päätöksenteosta kansainvälistä apua annettaessa ja pyydettyä. Lakia sovelletaan päätettäessä avusta, joka perustuu Euroopan unionin yhteisvastuulausekkeeseen tai keskinäisen avunannon lausekkeeseen. Lisäksi lakia sovelletaan ylimpien valtioelinten päätöksentekoon, joka koskee merkittäviä sotilaallisia voimavaroja taikka sotilaallisia voimakeinoja sisältävää apua. Lakia sovelletaan myös avusta päättämiseen silloin, kun apu on ulko- ja turvallisuuspoliittisesti merkittävää taikka laajakantoista ja periaatteellisesti tärkeää. Päätöksenteosta muissa tilanteissa säädetään toimialakohtaisessa lainsäädännössä. Päätöksen avusta tekee tasavallan presidentti tai valtioneuvoston yleisistunto. Eduskunta osallistuu päätöksentekoon niissä tilanteissa, joissa kyse on sotilaallisten voimakeinojen käytöstä.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Finanssivalvonnasta annetun lain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta (HE 79/2016 vp - TaVM 1/2017 vp)

Uudella sääntelyllä tavoitellaan erilaisten sijoitustuotteiden neutraalin vertailtavuuden parantamista sekä sen myötä sijoitustuotteiden sisämarkkinan vahvistamista säätämällä velvoite tarjota sijoitustuotteen ostajalle standardoitu dokumentti (avaintietoasiakirja), joka kertoo selkeästi ja yhteismitallisesti sijoituksen riskit ja kustannukset.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi puolustusvoimista annetun lain, aluevalvontalain ja asevelvollisuuslain muuttamisesta (HE 94/2016 vp - PuVM 2/2017 vp)

Puolustusvoimien tehtäviin lisättiin uutena tehtävänä osallistuminen kansainvälisen avun antamiseen ja muuhun kansainväliseen toimintaan. Puolustusvoimat voi antaa puolustusvoimien toimialaan kuuluvaa apua toiselle valtiolle, Euroopan unionille tai kansainväliselle järjestölle sekä osallistua muuhun kansainväliseen toimintaan ottaen huomioon Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan päämäärät ja periaatteet sekä muut

kansainvälisen oikeuden säännöt. Lakeihin lisättiin myös säännökset kansainvälisen avun vastaanottamisesta sekä toimintaan osallistuvan henkilöstön ja asevelvollisten asemasta, toimivaltuuksista ja oikeudesta voimakeinojen käyttöön.

Hallituksen esitys eduskunnalle sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 107/2016 vp - HaVM 9/2017 vp)

Lakimuutoksella täsmennetään sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskeva lainsäädäntö. Lakimuutos toteuttaa Lissabonin sopimukseen sisällytetyn yhteisvastuulausekkeen edellyttämät lakimuutokset. Lakimuutokset koskevat erityisesti päätöksentekomenettelyä, toisen kansallisen viranomaisen antamaa tukea ulkomailla sekä sisäministeriön hallinnonalan virkamiesten toimivaltuuksia, voimankäyttövälineitä, voimakeinojen käyttöä, siviili- ja rikosoikeudellista vastuuta sekä muuta oikeudellisia asemaa koskevia säännöksiä.

Tämän lain taustalla on hallituksen esitys, joka liittyy kiinteästi kahteen muuhun kansainvälisen avun antamista ja vastaanottoa koskevaan hallituksen esitykseen (HE 72/2016 vp ja HE 94/2016 vp), joista ulkoasiainvaliokunta ja puolustusvaliokunta on tehnyt mietinnöt.

Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 161/2016 vp - LiVM 3/2017 vp)

Eduskunta hyväksyi lain liikenteen palveluista, joka oli hallituksen esitysvaiheessa nimetty liikennekaareksi. Liikenteen palvelujen uudistukset on tarkoitus toteuttaa kolmessa vaiheessa ja hyväksytyt lait käsittävät uudistuksen ensimmäisen vaiheen.

Lain tavoitteena on edistää liikennesektorin kilpailukykyä sekä turvata käyttäjille sujuvat ja laadukkaat liikkumismahdollisuudet ja yhteentoimivat tavaraliikenteen eri kuljetusmahdollisuudet. Tavoitteiden avulla pyritään myös luomaan edellytyksiä uusille digitalisaatiota hyödyntäville liikennepalveluille, liiketoimintamalleille sekä liikenteen automatisaation kehittymiselle. Uudessa laissa liikenne ja kuljetukset nähdään palveluna, jota kansalaiset ja yritykset hyödyntävät tarpeidensa mukaisesti. Tarkoituksena on, että näitä palveluita voidaan yhdistää matkaketjuiksi siten, että eri liikennemuotoja yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi. Uudistuksessa myös huomattava osa ammattimaisen tieliikenteen harjoittamista koskevasta sääntelystä kootaan yhdeksi kokonaisuudeksi ja monilta osin sääntelyä vähennetään ja hallinnollista taakkaa kevennetään.

Taksiliikenteen sääntelyä vähennetään erityisesti lupakiintiöjärjestelmän osalta. Tämän vuoksi eduskunta painottaa taksiliikenteen laatuvaatimuksia ja ehdottaa hallituksen esitykseen verrattuna taksinkuljettajan ajolupa- ja lisävaatimuksia. Lisäksi taksin tunnistettavuutta täsmennetään alemman asteisilla säädöksillä. Eduskunta kantaa myös huolta taksipalvelujen hinnoittelusta, taksimittarista ja kuitinantovelvollisuudesta sekä esteettömien palvelujen saatavuudesta. Eduskunta esittää myös poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen valtuuksien täsmentämistä ja laajentamista hallituksen esitykseen verrattuna.

Laissa on pyritty löytämään sellainen määritelmä ammattimaiselle kuljettamiselle tiellä, että rajanveto ammattimaisen monissa kohdin luvanvaraisen toiminnan ja yksityisen liikenteen välillä on selkeä. Näin lain määritelmä mahdollistaa tavanomaiset kansalaisyhteiskunnan joustavat sosiaaliset toimintatavat kuten kimpakyydit samalla torjuen harmaata taloutta.

Eduskunta painottaa, että kehittymässä olevien palvelujen osalta on välttämätöntä seurata tiiviisti lain vaikutuksia ja reagoida toimenpitein, mikäli sääntelyllä olisi kielteisiä vaikutuksia esimerkiksi palvelujen saatavuuteen, tasapuolisiin kilpailun edellytyksiin tai harmaan talouden torjuntaan. Eduskunta hyväksyi kolme lausumaa, jotka koskevat ammattimaisen kuljettamisen määritelmää, lain noudattamisen viranomaisvalvonnan tehokkuutta ja lain vaikutusten seuranta.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 187/2016 vp - PuVM 1/2017 vp)

Lakimuutos antaa puolustusvoimille toimivaltuudet materiaalikuljetusten ja vieraiden turvaamiseen puolustusvoimien omien alueiden ulkopuolella. Turvaamistehtävillä tarkoitetaan puolustusvoimien henkilöstöön kuuluvien, puolustusvoimien vieraana olevan vieraan valtion sotilasjohtoon kuuluvien tai kansainvälistä järjestöä edustavien erityistä suojelua tarvitsevien henkilöiden turvallisuuden sekä puolustusvoimien erityisen omaisuuden kuljetusten koskemattomuuden suojaamista.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, laiksi rahanpesun selvittelykeskuksesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 228/2016 vp - HaVM 8/2017 vp)

Lailla tehostetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä koskeva lainsäädäntö siten, että sekä ilmoitusvelvollisten elinkeinoharjoittajien ja yhteisöjen että näitä valvovien tahojen toiminta perustuu voimassa olevaa lainsäädäntöä selvemmin riskien arvioimiseen. Lailla pannaan täytäntöön rahanpesua ja terrorismin rahoittamista koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (ns. neljäs rahanpesudirektiivi).

Hallituksen esitys eduskunnalle kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta sekä kalastuslain muuttamisesta (HE 239/2016 vp - MmVM 2/2017 vp)

Uusi kalastussopimus korvaa Suomen ja Norjan välillä vuonna 1989 tehdyn sopimuksen. Lisäksi muutos sisältää erillisen voimaansaattamislain, jolla saatetaan Suomessa voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset, säädetään sopimuksen soveltamisen kannalta olennaisista seikoista ja kumotaan Tenojoen kalastussopimuksen hyväksymistä koskeva laki (1198/1989) sekä laki Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussäännön eräiden määräysten aiheuttamien menetysten korvaamisesta (501/1991).

Uuden kalastussopimuksen keskeisenä tavoitteena on edistää Tenojoen vesistöalueen kalakantojen kestävää käyttöä ja hoitoa parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuen. Sopimuksen mukaan kalakantojen suojelussa, käytössä ja hoidossa on kiinnitettävä huomiota eri kalastusetiikkiin ja erityisesti paikallisiin kulttuuriperinteisiin perustuvaan kalastukseen. Lohikantojen hoito ja säätely pohjautuvat uudessa kalastussopimuksessa Pohjois-Atlantin lohien kansainvälisen suojelujärjestön (NASCO) suosituksiin ja varovaisuusperiaatteen soveltamiseen. Sopimus on suunniteltu nykyistä joustavammaksi, jotta lohikannan muutoksiin voidaan kalastuksen säätelyllä reagoida riittävän nopeasti. Uusi kalastussopimus velvoittaa Suomen ja Norjan laatimaan yhteisen lohikantojen hoitosuunnitelman, joka on jatkossa Tenojoen kalastuksen säätelyn lähtökohtana.

Eduskunta edellyttää, että Maanmittauslaitokselle varataan riittävät taloudelliset ja henkilöstölliset resurssit Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussäännön määräysten aiheuttamien menetysten korvaamiseksi annetun lain (501/1991) mukaisten vanhojen korvaustoimitusten loppuunsaattamiseksi nopealla aikataululla. Eduskunta edellyttää myös, että maa- ja metsätalousministeriö tarkastelee yhdessä Norjan kanssa sopimuksen yleistä toimivuutta ja kalakantojen kehityssuuntia viimeistään kolmen vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta. Lisäksi saamelaiden sekä muualla asuvien kiinteistönomistajien kalastusoikeuksien laajuutta ja käyttöä tulee arvioida. Samalla on myös selvítettävä edellytykset siirtymiselle päivä- ja kausikohtaisiin kalastuskiintiöihin.

Hallituksen esitys laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 259/2016 vp - YmVM 4/2017 vp)

Lailla pannaan täytäntöön tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin muutos. Laki sujuvoittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja eräitä muita ympäristöllisiä menettelyjä. Myös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tulosten huomioon ottamista lupamenettelyissä vahvistetaan direktiivimuutoksen edellyttämällä tavalla. Lakiin sisällytetään säännös ennakkoneuvottelumenettelystä, mikä vahvistaa eri viranomaisten ja hankkeesta vastaavan yhteydenpitoa, varmistaa tiedon kulkua eri toimijoiden välillä sekä helpottaa menettelyn viivytyksetöntä ja sujuvaa läpiviemistä. Laki korvaa voimassa olevan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain. Lain soveltamisala, arviointimenettely sekä viranomaisten tehtävät säilyvät pääosin ennallaan.

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hossan kansallispuistosta
(HE 260/2016 vp - YmVM 5/2017 vp)**

Lailla perustetaan Hossan kansallispuisto. Noin 11 094 hehtaarin kokoinen kansallispuisto sijaitsee Suomussalmen, Kuusamon ja Taivalkosken kunnissa. Valtio omistaa alueet ja ne kuuluvat Hossan ja Moilasenvaaran Natura 2000 -alueisiin. Hossan kansallispuisto täydentää nykyistä kansallispuistoverkosta erityisesti harjugeologisten sekä kirkkaiden ja karujen vesistöjen ja kainuulaisen vaaraluonnon ja vanhojen metsien osalta. Hossan kansallispuisto täyttää maailman luonnonsuojeluliiton IUCN:n suojelualueluokituksen mukaiset kansallispuiston kriteerit.

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta
(HE 272/2016 vp - LiVM 9/2017 vp)**

Lain tavoitteena on vastata rakennemuutoksen haasteisiin uudistamalla postisääntelyä vastaamaan paremmin nykyisiä asiakastarpeita ja turvaamalla postipalveluiden saatavuus koko Suomessa mahdollistamalla uudenlainen yrittäjäpohjainen jakelutoiminta haja-asutusalueilla. Tavoitteena on myös yhdistää henkilö-, tavara- ja postikuljetuksia ja samalla pyrkiä normien purkuun ja luomaan digitaalinen liiketoiminnan kasvuympäristö.

Lain mukaan yleispalvelukirjeiden jakelu jatkuisi viitenä päivänä viikossa niillä alueilla, joissa ei ole sanomalehtien ylläpitämää jakeluverkkoa eli lehtien varhaisjakelua. Tämä mahdollistaa sanomalehtien viisipäiväisen jakelun nykyiseen tapaan myös haja-asutusalueilla. Harvaanasutuilla alueilla jakelu ehdotetaan toteutettavaksi yleispalvelun tarjoajan järjestämän hankintamenettelyn kautta.

Taajama-alueilla, joissa on tarjolla sanomalehtien varhaisjakeluverkko, laki antaisi mahdollisuuden poiketa viisipäiväisestä jakelusta ja sallisi vähintään kolmipäiväisen jakelun. Yleispalvelukirjeiden laatustandardia kevennetään siten, että mahdollistetaan jakelu kolmena päivänä viikossa. Yleispalvelutuotteiden hinnoittelun tulee olla kohtuullista, avointa ja syrjimätöntä. Lakia muutetaan siten, että yleispalvelutuotteiden hinnoittelussa sallitaan jatkossa kohtuullinen kate.

Laissa on säännelty muun muassa Postin yleispalveluvelvoitetta, hankintamenettelyjä, osoiterekisterin ylläpitoa, jakelua sekä postinumerojärjestelmää.

Eduskunta korostaa postipalveluita kansalaisten peruspalveluna ja katsoo, että niiden tulee toteutua tasa-arvoisesti koko maassa. Tämän vuoksi on ensiarvoisen tärkeää, että lain toteutumista seurataan tarkoin ja tarvittaessa ryhdytään tarpeellisiin muutoksiin.

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta
(HE 8/2017 - YmVM 3/2017 vp)**

Lailla kevennetään ympäristölupamenettelyä kansalliseen laitoslueeteloon kuuluvien toimintojen ympäristölupavaraisuutta karsimalla. Samalla karsitaan eräiden toimintojen päällekkäisiä lupavaraisuuksia. Luvanvaraisuus poistetaan sellaisilta toiminnoilta, joiden

ympäristövaikutukset ovat yleisellä tasolla vähäisiä. Nykyisin luvanvaraiset kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat sekä myös muut kuin moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävien nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat siirretään rekisteröintimenettelyyn. Näiden toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta (HE 13/2017 vp - LiVM 11/2017 vp)

Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävänantoa tarkennettu kahdella tavalla. Yleisradion tulee tarjota julkisen palvelun sisältöpalveluja yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti sekä yhtiön tehtävänä on tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta. Eduskunta pitää Yleisradio Oy:n merkitystä tasapuoliselle tiedonvälitykselle, sananvapaudelle ja kansanvallan tukemiselle keskeisenä.

Lailla täydennetään Yleisradion tehtäviä siten, että tehtäviin kuuluisi myös sananvapauden, korkeatasoisen journalismin ja median monimuotoisuuden edistäminen siltä osin kuin se on kilpailuoikeuden, valtioneuvoston päätöksentekovalta ei ulotu Yleisradion julkaisemiin sisältöihin eikä journalistisiin linjauksiin.

Yleisradio Oy on eduskunnan alainen mediatoimija. Hallintoneuvosto päättää Yleisradio Oy:n strategiasta. Hallintoneuvoston strateginen päätöksentekovalta ei ulotu Yleisradion julkaisemiin sisältöihin eikä journalistisiin linjauksiin.

Parlamentaarisen työryhmän linjausten mukaisesti Yleisradio Oy:n tulee lisätä ostoja kotimaisilta ja eurooppalaisilta riippumattomilta tuottajilta. Yleisradio Oy:n tulee tarkoin harkita ostettaville ohjelmille asetettavia kriteereitä. Laadullisten kriteerien osalta on otettava huomioon luotettavuus ja muut yleispalvelulle asetettavat kriteerit, koska hankintapäätökset ovat merkittäviä Yleisradio Oy:n imagolle ja brändille. Kriteerien osalta tärkeää on linjanveto muihin toimijoihin ja kilpailijoihin erityisesti yleispalveluvelvoitteen valossa. Yleisradio Oy:lla on tilaajavastuu hankkimistaan ohjelmista, ja sen tulee siten myös kiinnittää huomiota mahdollisiin alihankintoihin.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lukiolain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE 20/2017 vp - SiVM 1/2017 vp)

Lukiolakia ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia muutetaan siten, että tarkennetaan säännöksiä lukion erityisen koulutustehtävän ja sitä koskevan rahoituksen myöntämisestä. Erityisen koulutustehtävän lisäksi osalle lukiokoulutuksen järjestäjistä määrätään valtakunnallinen kehittämistehtävä. Mahdollisuudesta korottaa lukiokoulutuksen yksikköhintaa erityisen koulutustehtävän perusteella luovutaan. Laissa säädetään erityisen koulutustehtävän lisästä, joka olisi suuruudeltaan laissa säädetty prosenttiosuus kulloisenkin varainhoitovuoden valtionosuuden laskennan perusteena olevasta lukiokoulutuksen kustannuspohjasta. Erityisen koulutustehtävän lisärahoitus jakautuisi erityisen koulutustehtävän saaneiden kesken näiden laskennallisen osuuden mukaisesti. Lisäksi säädetään valtuutus säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella erityisen koulutustehtävän ja valtakunnallisen kehittämistehtävän myöntämisen edellytyksistä sekä valtakunnallisen kehittämistehtävän sisällöstä sekä erityisen koulutustehtävän lisärahoituksen suoritteiden laskennassa käytettävistä painokertoimista ja niiden korottamisen perusteista valtakunnallisen kehittämistehtävän perusteella.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (HE 21/2017 vp - MmVM 6/2017 vp)

Muutosten tarkoituksena on EU:n lainsäädännön mukaan kyseisten maataloustuotteiden kulutuksen lisääminen ja ruokavalioiden muovaaminen terveellisemmiksi. Tarkoituksena on myös luoda lapsille suhde maatalouteen ja maataloustuotteisiin. Suomalaisten kasvisten sekä hedelmien kulutus on huomattavasti matalampaa kuin mitä terveyden kannalta on

toivottavaa. Sen vuoksi on pidetty tarpeellisena, että Euroopan unionin ns. kouluhedelmäohjelma otetaan käyttöön myös Suomessa. Lakimuutoksella käynnistetään koulujakelutuki, joka kattaa koulumaidon lisäksi myös kasvien, hedelmien ja marjojen jakelun. Luomun käyttöä edistetään myös koulujakelujärjestelmän mahdollistamissa puitteissa. EU:n koulujakeluasetuksen perusteluiden mukaan on myös pyrittävä varmistamaan paikallisten ja alueellisten tuotteiden jakelu.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta (HE 28/2017 vp - MmVM 8/2017 vp)

Muutoksen keskeinen tavoite on saada metsästäystä koskevat säännökset ajan tasalle. Metsästyslain ampumakoetta koskevaa sääntelyä muutetaan niin, että jousiaseella metsästävän henkilön on suoritettava ampumakoe suurikokoisia riistaeläimiä metsästäessä. Myös hirvieläinten pyyntilupa, pyyntilupamenettelyyn ja yleisesti metsästyksenjohtajaan liittyviä säännöksiä on täsmennetty. Riistaeläinten houkutteluun ravintohoukuttimella haaskanpidosta ja ravintohoukuttimen käyttämisestä on säädetty vain karhun metsästyksen osalta metsästyslain 33 §:n 2 momentissa, johon sisältyy kielto. Suurpetojen houkuttelusta ei ole ollut metsästyslaissa muita säännöksiä. Lakiin on nyt lisätty uusi pykälä, jossa esitetään karhun, suden, ahman ja ilveksen houkutteluun ravintoa hyväksikäyttäen uusia säännöksiä. Edellä mainittu kielto ei koske sellaista yritystä, jonka kaupparekisteriin kirjattu toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta.

Metsästysaseen kuljettamista koskevaa säännöstä on täydennetty ja lakiin on lisätty yleinen saalisilmoitusvelvollisuus. Lisäksi eräiden lintulajien rauhoituksesta poikkeamista koskevaa menettelyä on kevennetty rajatuissa tilanteissa. Laki tulee pääosin voimaan 1. elokuuta 2017.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Opetushallituksesta annetun lain ja Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 31/2017 vp - SiVM 4/2017 vp)

Opetushallituksesta annettua lakia ja Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksesta annettua lakia muutetaan siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikköön kuuluvat Kansallisen koulutuksen arviointikeskus ja ylioppilastutkintolautakunnan kanslia siirretään Opetushallituksen erillisyyksiköiksi. Opetushallitus toimii erillisyyksikköjensä hallintovirastona ja järjestää näille hallinto- ja tukipalvelut. Erillisyyksikköjen riippumattoman tehtävienhoidon varmistamiseksi hallintovirastolla ei ole toimivaltaa erillisyyksiköille kuuluvien tehtävien suorittamisessa. Henkilöstö siirtyy erillisyyksiköihin valtion virkamieslain 2 luvussa säädetyn mukaisesti. Esitys on osa valtion keskushallinnon uudistamista.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2017 vp - SiVM 7/2017 vp)

Toisen asteen ammatillista peruskoulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskeva lainsäädäntö uudistetaan kokonaisuudessaan vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeita. Ammatillista koulutusta koskevat säännökset kootaan yhteen lakiin. Lisäksi osa työvoimakoulutuksesta siirretään opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulle. Ammatillisina tutkintoina voidaan nykytilaa vastaavasti suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. Kaikki ammatilliset tutkinnot ovat jatkossa osaamisperusteisia, ja tutkintojen suorittamisessa siirrytään yhteen suorittamistapaan. Lisäksi ammatillisena koulutuksena voidaan jatkossakin järjestää ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta sekä tutkintoon johtamatonta muuta ammatillista koulutusta.

Ammatillisessa koulutuksessa otetaan käyttöön yhtenäinen henkilökohtaistamisprosessi, jossa tunnistetaan ja tunnustetaan opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen, suunnitellaan puuttuvan osaamisen hankkiminen, osaamisen osoittaminen ja arviointi sekä tarvittavat tukitoimet. Osaamisen arvioinnissa siirrytään yhteen näyttöön perustuvaan ja osaamisen

hankkimistavasta riippumattomaan tapaan suorittaa ammatillinen tutkinto. Oppisopimuskoulutus säilyy keskeisiltä osin nykyisellään. Uutena työpaikalla tapahtuvan koulutuksen muotona otetaan käyttöön koulutussopimukseen perustuva koulutus. Kaikkea ammatillista koulutusta säädellään jatkossa yhdellä järjestämisluvalla. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä uudistetaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Hallituksen esitys eduskunnalle maakaasumarkkinalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 50/2017vp - TaVM 11/2017)

Uudistuksella avataan maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinat kilpailulle vuoden 2020 alusta ja Suomi liittyy osaksi maakaasun sisämarkkinoita. Maakaasun siirtoverkonhaltijan siirtoverkko eriytetään maakaasun tuotannosta ja myynnistä. Uudistuksella pyritään parantamaan maakaasun kilpailukykyä. Tavoitteina ovat hankinnan monipuolistaminen, huoltovarmuuden parantaminen ja kilpailun saaminen kaasun hankintaan. Markkinoiden kehittämisen kannalta ratkaiseva tekijä on Suomen ja Baltian välisen putkiyhteyden valmistuminen. Samalla maakaasu- ja sähkömarkkinalakiin lisätään säännökset, jotka rajoittavat sähkön ja maakaasun siirron ja jakelun maksujen korotuksen 12 kuukauden pituisen tarkastelujakson aikana enintään 15 prosenttiin siirron tai jakelun verollisesta kokonaishinnasta. Lisäksi muutetaan sähkömarkkinalain jakeluverkon toimintavarmuutta koskevaa siirtymäsäännöstä.

Lisätalousarviot

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 lisätalousarvioksi (HE 60/2017 vp - LTA 1-5/2017 vp - VaVM 5/2017vp)

Eduskunta hyväksyi muutoksin hallituksen esityksen vuoden 2017 lisätalousarvioksi ja hylkäsi lisätalousarvioaloitteet LTA 1—5/2017 vp. Vuoden 2017 lisätalousarviota sovelletaan 5. heinäkuuta alkaen.

Lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 178 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi arvioidaan tänä vuonna noin 5,4 mrd. euroa. Valtionvelan määrän arvioidaan olevan vuoden lopussa noin 108 mrd. euroa, mikä on noin 49 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Suurimmat määrärahalisäykset tehdään Lounais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen tukemiseen. Lounais-Suomen kasvunäkymä on tällä hetkellä poikkeuksellisen positiivinen, mutta teknologiateollisuuden kasvua hidastaa osaavan työvoiman puute, sillä työmarkkinoille ei valmistu tarpeeksi teknisen alan osaajia. Osaamisvajeen vähentämiseksi vahvistetaan tekniikan korkeakoulutusta sekä tutkimus- ja innovaatiotoimintaa Lounais-Suomessa.

Eduskunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomessa on myös muita positiivisen rakennemuutoksen alueita (esim. Keski-Suomi), jossa osaavan henkilöstön puute on keskeinen este kasvulle. Tällaisten alueiden osaamistarpeisiin tulee vastata nykyistä joustavammin.

Lisäksi määrärahoja suunnataan mm. liikenneväylien kehittämiseen sekä sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun, kuten maakuntien väliaikaishallinnon suunnitteluun ja valinnanvapauden pilottihankkeiden kustannuksiin. Myös korkomenoarviota nostetaan pääosin korkotason muutoksen vuoksi ja Finnvera Oyj:n varainhankinnan valtuutta lisätään vuoden alusta voimaantulleesta lainojen enimmäismäärää nostaneesta lainmuutoksesta johtuen.

Eduskunta myönsi Belvedere Mining Oy:n Nivalassa omistaman Hituran nikkelikaivoksen sulkemistoimille 5 milj. euron määrärahan. Eduskunta hyväksyi samalla lausuman, jossa se edellyttää, että hallitus jatkossa varmistaa kaivosten jälkihoidosta huolehtimisen jo niiden toiminnan aikana, jotta kaivosten sulkemisiin liittyvät vastuut eivät jää valtion kannettavaksi, ja arvioi myös kaivostoiminnalle asetettavien vakuuksien optimaalista tasoa.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle myönnettiin 10 milj. euron lisämääräraha työttömyysturvan aktiivimallin käyttöönottoon. Aktiivimalli sisältyy sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä valmisteilla olevaan työttömyysturvalain muuttamisesta annettavaan hallituksen esitysluonnokseen, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskaudella. Eduskunta hyväksyi myös miljoonan euron määrärahan yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tukemiselle.

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018—2021 (VNS 4/2017 vp - VaVM 4/2017 vp)

Pitkän laskusuhdanteen jälkeen Suomen talous on kääntynyt selvään kasvuun. Varsinainen käänne tapahtui viime vuonna, jolloin kasvu oli 1,4 prosenttia. Tälle vuodelle valtiovarainministeriö ennusti ensin vajaan prosentin kasvua, mutta korjasi huhtikuussa ennustettaan 1,2 prosenttiin. Myös EU:n mittakaavassa Suomen talouskasvu oli alkuvuonna poikkeuksellisen hyvää ja jopa voimakkaampaa kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa. Kasvu on ollut myös aiempaa laaja-alaisempaa. Kasvun käynnistymisestä huolimatta talouskasvun odotetaan olevan jatkossa maltillista.

Viime aikojen suotuisa talouskehitys ja hallituksen sopeutustoimet ovat vahvistaneet taloutta, mutta julkisen talouden alijäämä pienenee hitaasti eikä talouden kasvu ole vielä riittävän vahvaa nostamaan julkista taloutta kestäväälle pohjalle. Valtiovarainministeriön kansantalousosaston riippumattoman ennusteen valossa näyttää siltä, että moni hallituksen keskeisistä finanssipoliittisista tavoitteista uhkaa jäädä saavuttamatta. Julkinen velka ei näyttäisi taittuvan vielä vaalikauden aikana eikä lisävelanotto olisi pysähtymässä tavoitteiden mukaisesti, vaan valtion ja paikallishallinnon ennustetaan olevan selvästi alijäämäisiä vuonna 2021.

Myös EU:n asettamat kriteerit edellyttävät julkisen talouden tasapainottamista. EU:n perussopimuksen mukaan julkisen talouden velka saa olla enintään 60 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon, ja Suomi on jo ylittänyt tämän rajan. Kuluvana vuonna velan arvioidaan olevan 64,7 prosenttia ja vuonna 2019 jo 65,7 prosenttia. Kokonaisarvioinnin pohjalta komissio on kuitenkin toistaiseksi katsonut, että velkakriteeriä on noudatettu.

Jo päätettyjen toimien ei siis arvioida vielä riittävän hallituskauden alussa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen, ja hallitus on siksi päättänyt puolittaa maakuntien rahoituksen indeksikorotuksen vuonna 2020 ja varmistua näin siitä, että 4 mrd. euron sopeuttamistavoite saavutetaan. Eduskunta pitää erittäin myönteisenä, ettei päätöksiin sisälly uusia säästötoimia edellä mainittua indeksikorotuksen puolittamista lukuun ottamatta. Lisäpanostukset ovat sen sijaan tervetulleita, joskin nykyinen suhdannetilanne olisi antanut tilaa myös rohkeammalle uudistamiselle, esim. haitallisiksi todettujen yritystukien karsimiseen ja niiden kohdentamiseen aiempaa vaikuttavammalla tavalla.

Yksi hallituksen keskeisistä tavoitteista on nostaa työllisyysaste 72 prosenttiin. Työllisyyskehitys on ollut viime aikoina hyvää, ja työllisyyden arvioidaan kohenevan koko ennustejakson ajan noin puolen prosentin vuosivauhdilla. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan työllisyysaste ei kuitenkaan nouse 72 prosenttiin, vaan sen ennustetaan olevan vuonna 2019 tasan 70 prosenttia ja kehyskauden lopulla 70,7 prosenttia. Eduskunta pitääkin tärkeänä, että työllisyyteen panostetaan edelleen muun muassa työvoiman liikkuvuuden edellytyksiä parantamalla sekä koulutustarpeita ennakoimalla.

Eduskunta painottaa rakenteellisten uudistusten jatkamista, sillä julkisen talouden haasteet eivät aiheudu pelkästään heikosta taloustilanteesta, vaan myös rakenteellisten uudistusten puutteesta. Eduskunta kiinnittää erityistä huomiota sote- ja maakuntauudistukseen, joka on hallituksen merkittävin rakenteellinen uudistus. Sen tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua 3 mrd. eurolla vuoden 2029 tasossa. Eduskunnan käsityksen mukaan tavoitteen saavuttamiseen liittyy valitulla toteuttamistavalla useita riskejä, jotka toteutuessaan saattavat vähentää tavoiteltua kustannussäästöä tai jopa lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon menoja. Sote-uudistuksella tavoitellut säästöt ovat keskeinen tekijä kestävyysvajeen umpeen kuromisessa ja uudistuksen onnistuminen on välttämätöntä, jotta julkinen talous on tulevaisuudessa kestäväällä pohjalla.

Eduskunta pitää hyvänä koulutukseen ja tutkimukseen osoitettuja panostuksia, joita osoitetaan mm. varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, ammatilliseen koulutukseen, korkeakoulutukseen ja tutkimukseen. Osaamiseen kohdistetaan kehyskauden aikana yhteensä 340 milj. euron lisäpanostukset, josta 200 milj. euroa on budjettirahoitusta ja 140 milj. euroa koulutuksen ja tutkimuksen pääomitusta. Lisäresurssit eivät korvaa useamman vaalikauden aikana tehtyjä leikkauksia, ja etenkin ammatillisen koulutuksen osalta ne ovat pieniä, mutta ne ovat kuitenkin suunnanmuutos leikkauksista lisäresurssointiin.

Eduskunta pitää perusteltuina turvallisuuteen kohdistettuja lisäpanostuksia, jotka vastaavat mm. sisäisen turvallisuusselonteon ja valtiovarainvaliokunnan siitä antaman lausunnon (Va-VL 5/2016 vp — VNS 5/2016 vp) linjauksia. Poliisitoimen toimintamenoihin osoitetaan

lisäystä siten, että noin 7 200 poliisimiehen taso voidaan säilyttää vuonna 2018, minkä lisäksi myös Suojelupoliisin ja Rajavartiolaitoksen resursseja vahvistetaan.

Eduskunta toteaa myös, että julkisen talouden suunnitelma sisältää lähes kokonaisuudessaan puolustuselonteon (VNS 3/2017 vp) linjaamat määrärahatarpeet. Puolustusministeriön pääluokan määrärahat nousevat kehyskaudella noin 2,8 mrd. eurosta noin 4,3 mrd. euroon. Lisäksi huomioon on otettava, että puolustusvoimien strategiset suorituskykyhankkeet (Laivue 2020- ja HX-hankkeet) luovat merkittäviä lisäpaineita julkiseen talouteen 2020 - luvulla. Eduskunta korostaa, että erityisesti HX-hankkeen osalta rahoitusmahdollisuudet joudutaan vuosikymmenen lopulla suhteuttamaan muihin valtion rahoitustarpeisiin.

Kuntatalous on ollut viime vuosina kireää, mutta tällä hetkellä tilanne on pääosin hyvä. Kuntien väliset erot ovat kuitenkin suuret, ja tilinpäätösarvioiden mukaan tilikauden tulos on negatiivinen noin joka kolmannessa kunnassa. Sote- ja maakuntauudistus tuo joka tapauksessa suuria muutoksia kuntarahoituksen rakenteeseen ja rahoitustasoon. Kuntien järjestämisvastuulla olevat tehtävät vähenevät noin puolella, jolloin sekä käyttötalousmenot että verotulot vähenevät. Tavoitteena on, että uudistuksen yhteydessä kunnan rahoitusasema säilyy mahdollisimman ennallaan, mutta kuntien menopaineiden arvioidaan vähenevän, kun sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset siirtyvät maakunnille.

Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Hallitus huolehtii määrätietoisesti työllisyyttä ja taloutta tukevien rakenteellisten uudistusten toteutuksesta ja julkisen talouden tasapainotuksesta keskipitkällä aikavälillä.
2. Hallitus huolehtii osaavan työvoiman riittävydestä esim. lisäämällä työmarkkinoiden tarpeita vastaavaa koulutustarjontaa ja parantamalla työvoiman liikkuvuutta.
3. Hallitus toimii määrätietoisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrän vähentämiseksi.
4. Hallitus varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon, ml. hoitotyön tutkimuksen rahoituksen osana sote-uudistusta

Pääministerin ilmoitus

Pääministerin ilmoituksia annettiin kolme

- Pääministerin ilmoitus hallituksen politiikasta vuonna 2017 ja keskeisimmistä eduskunnalle annettavista esityksistä, PI 1/2017 vp
- Pääministerin ilmoitus lainsäädännön valmistelusta, PI 2/2017 vp
- Pääministerin ilmoitus ulko- ja turvallisuuspoliittisen sekä EU-toimintaympäristön muutoksista, PI 3/2017 vp

Valtioneuvoston selonteot ja tiedonannot

Valtioneuvosto antoi eduskunnalle 6 selontekoa ja yhden tiedonannon

- Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti, VNS 1/2017 vp
- Valtioneuvoston selonteko ruokapolitiikasta Ruoka2030 Suomi-ruokaa meille ja maailmalle, VNS 2/2017 vp
- Valtioneuvoston puolustuselonteko, VNS 3/2017 vp
- Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018—2021, VNS 4/2017 vp
- Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen osallistumisen jatkamisesta turvallisuussektorin koulutusyhteistyössä Irakissa, VNS 5/2017 vp
- Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 1. osa Jaettu ymmärrys työn murroksesta, VNS 6/2017 vp

Tiedonannot

- Valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle hallituksen parlamentaarisessa pohjassa tapahtuneesta muutoksesta, VNT 1/2017 vp

Välikysymykset

Kevätistuntokaudella tehtiin 2 välikysymystä:

- Välikysymys ammatillisen koulutuksen leikkausten aiheuttamista seurauksista ja koulutuksen eriarvoistumisesta, VK 1/2017 vp
- Välikysymys hallituksen sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksesta, VK 2/2017 vp

Kertomukset

Kevätistuntokaudella eduskunnalle annettiin seuraavat kertomukset:

- Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle puoluerahoituksen valvonnasta 2016, K 1/2017 vp

- Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön Suomen valtuuskunnan kertomus Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2016, K 2/2017 vp
- Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2016, K 3/2017 vp
- Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus 2016, K 4/2017 vp
- Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2016, K 5/2017 vp
- Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2016, K 6/2017 vp
- Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2016, K 7/2017 vp
- Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2016, K 8/2017 vp
- Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion vuoden 2016 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta, K 9/2017 vp
- Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2016, K 10/2017 vp
- Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2016, K 11/2017 vp
- Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2016, K 12/2017 vp
- Valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomus vuodelta 2016, K 13/2017 vp
- Hallituksen vuosikertomus 2016, K 14/2017 vp
- Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus 2016, K 15/2017 vp
- Eduskunnan pankkivaltuuston kertomus 2016, K 16/2017 vp

Ajankohtaiskeskustelut

Kevätistuntokaudella käytiin yksi ajankohtaiskeskustelu: Keskustelualoite Pohjoismaiden välisistä rajaesteistä, KA 1/2017 vp

Kansalaisaloitteet

Kevätistuntokaudella eduskunnalle luovutettiin 4 kansalaisaloitetta:

- Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta, KAA 1/2017 vp
- Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta, KAA 2/2017 vp
- Terveystieteiden lain 50 § 3 mom. on muutettava, KAA 3/2017 vp

- Kellojen kesäaikaan muuttamisen lopettaminen, KAA 4/2017 vp

Kansalaisaloitteet, joiden käsittely eduskunnassa päättyi kevätistuntokaudella 2017:

Kansalaisaloite avioliiton säilyttämisestä aidosti tasa-arvoisena, miehen ja naisen välisenä liittona ja sukupuolineutraalin avioliittolain kumoamisesta (KAA 2/2017 vp - LaVM 1/2017 vp)

Lakivaliokunta esitti kansalaisaloitteen hylkäämistä. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Kansalaisaloite Työeläkeindeksin palauttaminen takaisin palkkatasoindeksiksi (KAA 4/2017 vp - StVM 4/2017 vp)

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta esitti kansalaisaloitteen hylkäämistä. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Kansalaisaloite Nollasopimusten kieltäminen lailla (KAA 5/2015 vp - TyVM 2/2017 vp)

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esitti kansalaisaloitteen hylkäämistä. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Mietintöön sisältyy 5 lausumaehdotusta, joissa edellytetään, että hallitus kiinnittää huomiota ja arvioi osana työaikalain kokonaisuudistusta nollasopimusten vaatiman lisäsääntelyn tarpeen.

EU-asiat

Suuren valiokunnan (SuV) kevätkaudella 2017 antamat lausunnot käsittelivät Euroopan syyttäjänviraston perustamista, valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategiaa vuodelle 2017, puhtaan energian paketin tiettyjä säädösehdotuksia, valtioneuvoston julkisen talouden suunnitelmaa EU:n kasvu- ja vakaussopimukseen liittyviltä osin sekä LULUCF- ja taakanjakosektorien asetusehdotuksia.

EU:n tulevasta suunnasta käytävä keskustelu oli esillä SuV:n työssä mm. päämiesten antaman Rooman julistuksen sekä Brexit-neuvotteluihin valmistautumisen kautta. Toistuvasti käsiteltyjä aiheita olivat lisäksi mm. muuttoliike, turvallisuus ja puolustus, talouspolitiikka, Kreikan rahoitustukiohjelman väliarvio ja kauppapolitiikka.

Suomen osallistuminen Euroopan syyttäjänviraston perustamisesta käytäviin neuvotteluihin

Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa päätettiin keväällä edetä tiiviimmän yhteistyön neuvotteluihin. SuV tuki maaliskuussa valtioneuvoston toimintalinjaa yksimielisesti arvioidessaan (SuVL 1/2017), että Suomen on perusteltua osallistua jatkoneuvotteluihin ja siten asetusehdotuksen lopullisen sisällön määrittelyyn.

Valiokunta korosti, että lopullinen päätös osallistumisesta EPPO:n toimintaan on tehtävä vasta, kun neuvottelutulos ja osallistuvat jäsenmaat ovat selvillä, ja että eduskuntaa on tiedotettava perustuslain edellyttämällä tavalla ennen lopullisen päätöksen tekemistä.

Valiokunta päätti edelleen tukea Suomen osallistumista EPPO:n perustamiseen ennen kesäkuun oikeus- ja sisäasiainneuvostoa, jossa viraston perustamiseksi tehtävään tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvat jäsenmaat sopivat lainsäädännöstä, jossa vahvistetaan viraston toiminnan ja tehtävien yksityiskohdat.

Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2017

Lausunnossaan valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategiasta (SuVL 2/2017) SuV arvioi, että EU:n tulevat tavoitteet ja unionin toimintakyvyn vahvistaminen ovat Suomen kannalta ensisijaisia strategisia kysymyksiä kuluvana vuonna.

Valiokunta kiinnitti huomiota kansainvälisen toimintaympäristön muutokseen, joka vaatii Suomelta nykyistä parempaa kykyä ennakoivaan kansallisen, strategisen tason edun tunnistamiseen ja sitä edistävän politiikan muotoiluun.

Päätöksenteko EU:n institutionaalisesta ja ohjelmallisesta uudistamisesta kuuluu eduskunnan ennakkollisen vaikuttamisen piiriin, joten valtioneuvoston on toimitettava eduskunnalle perustuslain mukaisesti selvitys Suomen tavoitteista EU:n tulevaisuuskeskustelussa ja täydennettävä selvitystään keskustelun edetessä, SuV totesi lausunnossaan.

Puhtaan energian paketti

SuV käsitteli keväällä myös ns. puhtaan energian pakettia ja määritteli eduskunnan kannan jatkoneuvotteluihin uusiutuvan energian direktiivistä (SuVL 3/2017), energiaunionin hallintomallista (SuVL 4/2017), energiatehokkuusdirektiivistä (SuVL 5/2017) sekä rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä (SuVL 6/2017).

Suomelle keskeisiä kysymyksiä jatkoneuvotteluissa ovat valiokunnan mukaan mm. kehittyneiden biopolttoaineiden määrittelytapa ja bioenergian kestävyyskriteerien määrittely.

Julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018—2021

SuV tarkasteli julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2018–2021 EU:n kasvu- ja vakaussopimukseen liittyviltä osin. Valiokunta painotti, että eurooppalaisiin ohjausvälineisiin

perustuvia kansallisia ohjelmia on syytä käsitellä yhteydessä toisiinsa. Näin voidaan varmistaa, että Suomen talouspolitiikan valinnat välittyvät lyhentymättä Suomen EU-tasolla esittämiin kantoihin. (SuVL 7/2017)

LULUCF-asetus (maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous) ja taakanjakoasetus SuV jatkoi myös maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta (LULUCF) sekä kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä jäsenvaltioissa (taakanjako) koskevien säädösehdotusten käsittelyä (SuVL 8/2017). Valiokunta käsitteli aihekokonaisuutta perusteellisesti jo aiemmassa lausunnossaan (SuVL 7/2016) syysistuntokauden lopulla.

SuV:n mukaan Suomen keskeinen tavoite taakanjakoasetuksen jatkoneuvotteluissa on, että taakanjakosektorin tosiasiallinen päästövähennystavoite asettuu nimellistä velvoitetta alemmalle tasolle. Valiokunta piti tärkeänä, että uudet joustomekanismit (ns. one-off -mekanismi ja LULUCF-jousto) ovat tarvittaessa täysimääräisesti Suomen käytettävissä.

LULUCF-asetuksessa Suomelle merkittävimmät neuvottelukysymykset ovat hoidetun metsämaan laskentatapa ja ns. metsien vertailutason asettaminen, SuV arvioi. Merkittävin ongelma asetusehdotuksessa on valiokunnan mukaan se, että maankäyttösektori voi Suomen osalta muodostua merkittäväksi laskennalliseksi päästökseksi, vaikka se olisi kokonaisuudessaan luonnontieteellinen nielu.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Eduskunta hyväksyi 22.6.2017 valtioneuvoston puolustuspoliittisen selonteon johdosta puolustusvaliokunnan mietinnön (PuVM 4/2017 vp – VNS 3/2017 vp) mukaisen kannanoton. Eduskunta edellyttää, että kaikki eduskuntapuolueet kattava parlamentaarinen seuranta järjestetään myös tulevien turvallisuutta koskevien selontekojen valmistelun yhteydessä. Puolustusvaliokunta korosti mietinnössään muun muassa puolustusvoimien riittävää resursointia ja kolmen puolustushaaran tasapainoista kehittämistä sekä toimivan viranomaisyhteistyön merkitystä hybridiuhkiin varautumisessa.

Perustuslakivaliokunta

Perustuslakivaliokunta antoi lausunnon **kansalaisaloitteesta avioliiton säilyttämisestä aidosti tasa-arvoisena, miehen ja naisen välisenä liittona ja sukupuolineutraalin avioliittolain kumoamisesta (KAA 2/2016 vp)**. Perustuslakivaliokunnan mielestä kansalaisaloite ei sopinut hyvin yhteen sen kansalaisaloitteen säätämisvaiheessa esitetyn tarkoituksen kanssa, että kansalaisaloitteella tuodaan uusia aiheita poliittiseen keskusteluun. Lainsäätäjälle kuuluu harkintavaltaa muuttaa lainsäädäntöä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimalla tavalla. Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota siihen, että eduskunnan valiokunnat voivat itsenäisesti päättää siitä, ryhtyvätkö ne käsittelemään kansalaisaloitetta ja miten sitä käsitellään.

Perustuslakivaliokunta antoi lausunnon **päätöksentekoa kansainvälisen avun antamisessa ja pyytämisessä koskevasta hallituksen esityksestä (PeVL 17 /2017 vp — HE 72/2016)**. Perustuslakivaliokunta esitti, että ulkoasiainvaliokunnan mietintöluonnokseen sisältyvä lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta antoi samasta asiasta lausunnon joulukuussa 2016. Valiokunta piti tuolloin perustuslain vastaisina hallituksen esitykseen sisältyneitä säännöksiä päätöksenteosta kiireellisessä menettelyssä. Perustuslakivaliokunnan käsittelyssä nyt olleeseen ulkoasiainvaliokunnan mietintöön sisältyvässä lakiehdotuksessa kiireellistä menettelyä koskevaa sääntelyä oli korjattu perustuslain kannalta asianmukaiseksi.

Perustuslakivaliokunta antoi lausuntonsa **(PeVL 5/2017 vp— HE 239/2016) hallituksen esityksestä kalastuksesta Tenojoen vesistöissä**. Valiokunta totesi, että saamelaisten

kalastusoikeudet Tenojoella turvattava. Valiokunta katsoo, että kalastusrajoitukset konkretisoituvat nimenomaan saamelaisten ryhmässä ja siten sääntely aiheuttaa kiistatta heikennyksiä saamelaisten kulttuurimuotoon liittyvän perinteisen kalastuksen harjoittamiseen. Perustuslakivaliokunnan mukaan kalastaminen kuuluu hyvin olennaisesti ja erottamattomasti perinteiseen saamelaiseen elämänmuotoon. Valiokunta totesi, että kalastusta koskeva asuinpaikkaperusteinen rajausta estää muualla kuin Tenojokilaaksossa asuvia saamelaisia harjoittamasta kulttuuriaan Tenojoella tavalla, jota ei voida pitää ongelmattomana. Valiokunta katsoi, että oikeus kalastaa Tenojoella olisi pitänyt turvata ehdotettua laajemmin saamelaisille asuinpaikasta riippumatta. Perustuslakivaliokunta huomautti, että saamelaisten oikeuksiin merkittävästi vaikuttavien lakiehdotuksien valmistelussa tulee korostuneesti huolehtia menettelyiden asianmukaisuudesta.

Perustuslakivaliokunta antoi lausunnon (**PeVL 26/2017**) **maakuntien perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamisesta**. Valiokunta arvioi lausunnossaan, toteuttavatko hallituksen ehdotukset perustuslaissa säädetyn julkisen vallan velvollisuuden turvata jokaiselle yhdenvertaisesti riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Perustuslakivaliokunta piti tärkeänä, että sote-palveluiden järjestämisvastuu siirrettäisiin yksittäisiä kuntia suurempien toimijoiden hoidettavaksi. Valiokunta suhtautui myönteisesti myös asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien laajentamiseen.

Valiokunnan mukaan hallituksen esitys ei kuitenkaan turvaa kaikissa tilanteissa riittäviä sosiaali- ja terveyspalveluja yhdenvertaisesti kaikille. Hallituksen esittämä maakunnan velvollisuus yhtiöittää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on perustuslain vastainen. Valiokunnan mielestä perustuslaki edellyttää, että maakunta voi myös itse tuottaa sote-palveluja. Julkisella vallalla tulee olla omalla tuotannollaan tosiasialliset mahdollisuudet turvata riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut tilanteessa, jossa palvelutuotantoa ei markkinaperusteisesti synny. Valiokunta piti lisäksi uuden palvelujärjestelmän käyttöönottoaikataulua epärealistisena ja peruspalvelut vaarantavana. Valinnanvapausjärjestelmä tulee ottaa käyttöön hallitusti ja niin, että uudistuksen voimaantuloa porrastetaan.

Asiaa koskevat lausunnot antoivat (30.6. mennessä) myös maa- ja metsätalousvaliokunta, ympäristövaliokunta, sivistysvaliokunta ja tarkastusvaliokunta.

Tarkastusvaliokunta

Finavia ja valtionyhtiöiden riskienhallinta, (TrVM 1/2017 vp— O 72/2016 vp)

Eduskunta on kirjelmässään hyväksynyt kannanoton, jossa eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja antaa riskien hallintaa koskevan yleisen ohjeistuksen valtio-omisteisille yhtiöille. Lisäksi eduskunta edellyttää, että hallitus tarkentaa valtion omistajaohjauksen toimintaperiaatteita erityisesti valtion kokonaan omistamissa yhtiöissä vuoden 2017 loppuun mennessä.

Eduskunta on kiinnittänyt huomiota siihen, ettei valtio-omisteisille yhtiöille ole erillistä ohjeistusta riskienhallinnasta. Eduskunta pitää valtio-omisteisten yhtiöiden riskienhallinnan asianmukaista järjestämistä tärkeänä ja katsoo, että valtioneuvoston tulee antaa asiaa koskeva ohjeistus. Asianmukaisen ohjeistuksen laatimisen ohella yhtiön johdon ja hallituksen vastuulla on myös varmistaa se, että laadittuja ohjeita noudatetaan.

Eduskunta on käsitellyt Finavian johdannaisopimuksia 2009—2011 ja niihin liittyvää päätöksentekoa. Eduskunta painottaa yleisen edun merkitystä harkittaessa oikeusprosesseja valtio-omisteisissa yhtiöissä. Syntyneitä tilannetta voidaan pitää epätoivottuna ja valtion omistajapolitiikan linjausten (avoimuus, ennakoitavuus, johdonmukaisuus ja hyvä hallintotapa) kannalta erittäin ongelmallisena. Vastaavanlaisten tilanteiden syntymistä jatkossa halutaan välttää. Eduskunnan mukaan on välttämätöntä, että näin keskeisessä asiassa eri toimijoilla vallitsee yhteinen käsitys hyväksytyistä toimintatavoista. Tämän vuoksi

eduskunta edellyttää, että hallitus tarkentaa valtion omistajaohjauksen toimintaperiaatteita valtion kokonaan omistamissa yhtiöissä, määrittelee sallitun ja epätarkoituksenmukaisen omistajaohjauksen rajat, tekee tarvittavat muutokset ja huolehtii niiden jalkauttamisesta.

Eduskunta korostaa avoimuutta ja läpinäkyvyyttä hyvän hallintotavan ilmentäjinä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että omistaja valtion sataprosenttisesti omistamassa yhtiössä päätöstä tehdessään dokumentoi päätöksen. Julkisesti omistetussa yhtiössä täytyy jälkeensäkin henkilöiden vaihduttua olla todennettavissa tehdyt päätökset ja omistajan tahtotila. Eduskunta katsoo, että valtion omistajaohjausta tulee vahvistaa ja selkeyttää ottaen huomioon meneillään olevien uudistusten vaikutus, joiden myötä julkisomisteiset yhtiöt ovat lisääntymässä.

Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan vaalikauden 2015—2018 puoliväliraportti (TrVM 3/2017 vp— K 18/2016 vp)

Kertomus on osa Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamaa riippumatonta finanssipolitiikan ulkoista arviointia. Eduskunta katsoo, että kertomus ja siitä eduskunnassa käytävä keskustelu tukevat valiokunnan näkemyksen mukaan vastuullisen sekä kasvua tukevan finanssipolitiikan harjoittamista Suomessa.

Eduskunta pitää tärkeänä, että hallitus jatkaa toimia julkisen talouden vahvistamiseksi. Eduskunta korostaa työllisyyden merkitystä, sillä korkea työttömyysaste on rasite julkiselle taloudelle. Hallituksen vaalikaudelle asettama 72 prosentin työllisyystavoite jää ennusteiden mukaan saavuttamatta, mikä puolestaan vaikeuttaa julkisen sektorin velkaa ja alijäämää koskevien tavoitteiden saavuttamista. Asiantuntija-arvioiden mukaan ei kuitenkaan ole yhtä työmarkkinoita koskevaa uudistusta, jonka avulla työllisyystavoitteeseen voitaisiin päästä. Sen sijaan tarvitaan yhdistelmä erilaisia kysyntä- ja tarjontapuolen toimia.

Eduskunta katsoo, että hallituksen tulee puolivälitarkastelussaan laatia konkreettinen suunnitelma, jolla julkinen talous saadaan tasapainoon hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Eduskunta korostaa erityisesti sote-uudistukseen liittyviä monia riskejä, jotka tulisi huomioida jatkovalmistelussa.

Eduskunta painottaa myös, että verotuksen toimivuutta arvioitaessa tulee huomioida kaikki näkökohdat sekä hyödyntää eri tutkimuksista saatavaa tietoa verotuksen vaikutuksista esimerkiksi tulonjakoon, työllisyyteen, talouskasvuun ja yritysten sijoittautumiseen Suomeen. Kun suunnitellaan uuden verotuen käyttöönottoa, olisi aina kyettävä arvioimaan, ovatko verotuen tavoitteet perusteltuja ja saavuttaako verotuki sille asetetut tavoitteet. Eduskunta pitää tärkeänä myös voimassa olevien verotukien vaikuttavuuden arviointia, jotta tehottomiksi havaittuja tukia olisi mahdollista karsia.

Kertomuksen käsittelyn yhteydessä eduskunta on ilmaissut huolensa valtion takauskannan kasvattamisesta. Lisäksi kertomuksen osalta eduskunta kiinnittää huomiota korkotason nousun vaikutuksiin. Alhaisen korkotason vaikutus julkisyhteisöjen rahoitusasemaan on valtiovarainministeriön mukaan ollut alijäämää suurentava. Korkomenojen kasvu luo lisää paineita erityisesti valtion menojen hallintaan.

Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle toiminnastaan 2016 valtiopäiville, (TrVM 4/2017 vp- K 17/2016 vp)

Vuosikertomuksessa käsitellään muun muassa elinkeinoelämän edistämistä, digitalisointia julkisen hallinnon asiakaspalvelun edistäjänä, ministeriöiden välistä yhteistyötä EU-asioiden valmistelussa sekä hyvää hallintotapaa ja tilivelvollisuutta valtion taloudenhoidossa.

Eduskunta on kertomuksen käsittelyssä painottanut erityisesti yritystukia. Eduskunnan arvion mukaan yritystukijärjestelmän kehittämistä on puuttunut kokonaisvaltainen ja tukien vaikuttavuuden arvioimista koskeva ote. Yritystukijärjestelmästä on vähitellen kehittynyt

laaja, hajanainen ja vaikeasti hallittava kokonaisuus. Ongelmallista on, että uusia tukimuotoja on usein käynnistetty ilman tarkkaa analyysiä siitä, milloin ja millä edellytyksillä tukitoimista voidaan luopua. Monien tukitoimien kohdalla keskeiset perustelut niiden nykymuotoiselle olemassaololle ovatkin jo saattaneet vanhentua toimintaympäristön muutoksen myötä.

Eduskunta pitää tärkeänä, että hallitus kiinnittää nykyistä enemmän huomiota yritystukien vaikutusten selvittämiseen. Tutkimuksiin perustuva tieto tukien todellisista vaikutuksista on puutteellista. Lisäksi negatiivisten sivuvaikutusten ja yleisemmin välillisten vaikutusten voidaan arvioida jäävän helposti suorien ja positiivisten vaikutusten varjoon. Esimerkkinä tällaisesta haittavaikutuksesta tarkastusvirasto on nostanut esille kilpailuolosten vääristymisen, tarpeellisen rakennemuutoksen hidastumisen ja markkinaperusteisen toiminnan estymisen.

Eduskunta painottaa, että yritystuet tukisivat nykyistä paremmin elinkeinoelämän uudistumista ja uusia kasvun kärkiä. Samalla korostetaan, että valtion rahoitus yritysten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan kohdentuu tuloksellisesti eikä heikennä yritysten kansainvälisiä toimintaedellytyksiä kilpailijamaihin nähden.

Yritysten tukemista tapahtuu myös verotuksen kautta. Eduskunta katsoo, että kun suunnitellaan uuden verotuen käyttöönottoa, olisi aina kyettävä arvioimaan, ovatko verotuen tavoitteet perusteltuja ja saavuttaako verotuki sille asetetut tavoitteet. Tärkeänä pidetään myös voimassa olevien verotukien vaikuttavuuden arviointia, jotta tehottomiksi havaittuja tukia olisi mahdollista karsia. Verotuksen toimivuutta arvioitaessa tulee huomioida kaikkia näkökohtia sekä hyödyntää eri tutkimuksista saatavaa tietoa verotuksen vaikutuksista esimerkiksi tulonjakoon, työllisyyteen, talouskasvuun ja yritysten sijoittautumiseen Suomeen.

Tulevaisuusvaliokunta

Tulevaisuusvaliokunta antoi mietintönsä, joka koskee valtioneuvoston selontekoa kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta. Toimintaohjelma asettaa yhteiset tavoitteet seuraaviksi 15 vuodeksi kaikille YK:n jäsenmaille. Mietinnössä valiokunta toteaa, että ensimmäisessä Agenda2030-selonteossa tärkeintä on prosessin käynnistäminen: se, että Agenda2030-toimintaohjelman toimeenpaneminen käynnistettiin ensimmäisten joukossa, että se annetaan hallituskausittain selontekona ja että sen toteutumista seurataan selkeästi määritetyillä indikaattoreilla vuosittain hallituksen vuosikertomuksissa.

Tulevaisuusvaliokunta julkaisi Vastatieto-raportin. "Vastatieto – Tulevaisuuden tietoa ja asiantuntijuutta etsimässä" -raportissa tarkastellaan tiedon ja asiantuntijuuden muutosta, kartoitetaan erilaisia nykyaikaisia asiantuntijuuden muotoja, pohditaan politiikan, tiedon ja asiantuntijuuden suhdetta. Valiokunta järjesti Tutkittu tieto käyttöön -kuulemisen, jonka esitykset käsitelivät muun muassa digimuutosta, alustataloutta, yrittäjyyttä, osallisuutta, työterveyttä, liikuntaa elämäntapana sekä taidetta apuna elämänmuutoksissa.

Tulevaisuusvaliokunta järjesti yhdessä ulkoministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön kanssa Finnish Internet Forum -seminaarin. Tulevaisuusvaliokunta ja oikeusministeriö järjestivät demokratian tulevaisuutta ja kehittämistä käsittelevän juhlaseminaarin. Tulevaisuusvaliokunta järjesti avoimen Tutkittu tieto käyttöön -kuulemisen, jossa kuultavana olivat strategisen tutkimuksen (STN) ja valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan (VN TEAS) hankkeiden vetäjät.

Muut asiat

Taloustieteen Nobel-palkinnon saanut professori Bengt Holmström piti juhlaesitelmän eduskunnan täysistuntosalissa keskiviikkona 29.3.2017 klo 14.

Eduskunta osallistui aktiivisesti Suomi100-juhluvuoden järjestämiseen. Juhluvuoden aikana järjestetään yli 50 tapahtumakokonaisuutta. Kevään näkyvimpiä tapahtumia olivat Kansanedustajat kouluissa –teemaviikot, itsenäisyyden juhluuusikon istutus, valiokuntien ja kansanedustajaverkostojen järjestämät seminaarit, esiintymiset Maailma kylässä – festivaaleilla, Farmari-näyttelyssä ja Hossan kansallispuiston avajaisissa sekä 100 vuoden laulut yhteislaulutilaisuus. Juhluvuoteen liittyen eduskunta julkaisi verkkonäyttelyn sekä muuta demokratiasta ja historiasta kertovaa aineistoa (mm. itsenäisyys ja demokratia-julkaisu). Suomi100 korostui myös eduskunnan kansainvälisessä toiminnassa.

Vieraiden vastaanotto Eduskuntatalossa syksyllä 2017

Kansliatoimikunta hyväksyi eduskunnalle uuden vierailijaohjeen, joka tulee voimaan 1.9.2017.

Eduskuntatalo otetaan peruskorjauksen jälkeen käyttöön maanantaina 4.9.2017. Käyttöönotto on perusteltua tehdä asteittain, koska Eduskuntatalossa tehdään vielä alkusyksystä käyttöönottoon ja muuttoon liittyviä viimeistelyitä.

Eduskuntatalo avataan edustajien ja henkilökunnan ohella ensimmäisinä päivinä valiokuntien asiantuntijoille sekä täysistuntoa lehtereiltä seuraavalle yleisölle. Tämän jälkeen Eduskuntatalo avataan kokousvieraille ja vierasryhmille.

Kansliatoimikunta päätti vierailijaohjeen soveltamisesta seuraavasti:

- 21.8. varausjärjestelmä (opastetut vierailut) avataan edustajille ja avustajille
- 4.9. varausjärjestelmä (opastetut vierailut) avataan yleisölle
- 4.9. Eduskuntatalo avataan edustajille ja eduskunnan henkilökunnalle
- 5.9. Eduskuntatalo avataan valtiopäivätoiminnalle, täysistuntoa lehteriltä seuraavalle yleisölle ja valiokuntien asiantuntijoille
- 6.9. Eduskuntatalo avataan kansanedustajien henkilökohtaisille vieraille
- 11.9. Eduskuntatalo avataan eduskuntaryhmien ja edustajien kokousvieraille
- 14.-15.10. järjestetään avoimet ovet Eduskuntatalossa
- 16.10. aloitetaan opastetut vierailut ja edustajien iltaryhmien vierailut
- 30.10.-5.11. ei opastuksia (eikä istuntoja), PN eduskunnassa
- 18.-19.11. järjestetään avoimet ovet Eduskuntatalossa.

Liite 1: Istuntosuunnitelma viikoille 36—51/2016 (muutokset mahdollisia)

Liite 2: Vireilletulleet asiat valtiopäivittäin 2015–2017

Liite 3: Asiat, joiden käsittely on päättynyt valtiopäivillä 2017

Liite 1:

Istuntosuunnitelma viikoille 36—51/2017

Viikko 36

Tiistai 5.9.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Keskiviikko 6.9.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 7.9.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 8.9.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Lapsikuoro ja avajaiskahvit valtiosalissa tiistaina 5.9.2017 klo 13.00

Eduskunnan liikunta-aamupäivä torstaina 7.9.2017 klo 9.00 - 13.00

Viikko 37

Tiistai 12.9.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Keskiviikko 13.9.2017 klo 14.00

Täysistunto. Palautekeskustelu valtioneuvoston selonteosta kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta (VNS 1/2017 vp).

Torstai 14.9.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 15.9.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Viikko 38

Tiistai 19.9.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Keskiviikko 20.9.2017 klo 10.00

Täysistunto. Lähetekeskustelu vuoden 2018 talousarvioesityksestä ja siihen liittyvistä hallituksen esityksistä.

Torstai 21.9.2017 klo 10.00

Täysistunto. Lähetekeskustelu vuoden 2018 talousarvioesityksestä ja siihen liittyvistä hallituksen esityksistä. Suullinen kyselytunti klo 16 - 17, jonka jälkeen lähetekeskustelu budjetista jatkuu.

Perjantai 22.9.2017 klo 13.00

Täysistunto. Lähetekeskustelu vuoden 2018 talousarvioesityksestä ja siihen liittyvistä hallituksen esityksistä.

Vuoden 2018 talousarvioesitys ja siihen liittyvät hallituksen esitykset annetaan eduskunnalle tiistaina 19.9.2017.

PN:n puolueryhmä-, työryhmä-, valiokuntakokoukset Islannissa 19. — 20.9.2017

Viikko 39**Tiistai 26.9.2017 klo 14.00**

Täysistunto. Lähetekeskustelu vuoden 2018 talousarvioesityksestä ja siihen liittyvistä hallituksen esityksistä.

Keskiviikko 27.9.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 28.9.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 29.9.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Viikko 40**Tiistai 3.10.2017 klo 14.00**

Täysistunto.

Keskiviikko 4.10.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 5.10.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 6.10.2017 klo 13.00

Täysistunto.

ETYJ:n syyskokoukset Andorrassa 3. — 5.10.2017

Eduskunta vierailee Lahden kaupunginteatterissa Täällä Pohjantähden alla –näytöksessä keskiviikkona 4.10.2017 klo 16.15, (lähtö eduskunnasta klo 16.15)

Naton parlamentaarinen yleiskokous Bukarestissa 6. — 9.10.2017

Viikko 41**Tiistai 10.10.2017 klo 14.00**

Täysistunto.

Keskiviikko 11.10.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 12.10.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 13.10.2017 klo 13.00

Täysistunto.

EN:n parlamentaarinen yleiskokous Strasbourgissa 9. — 13.10.2017

IPU:n 137. yleiskokous Pietarissa 14. — 19.10.2017

Avoimet ovet Eduskuntatalossa 14. — 15.10.2017

Viikko 42**Tiistai 17.10.2017 klo 14.00**

Täysistunto.

Keskiviikko 18.10.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 19.10.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 20.10.2017 klo 13.00

Täysistunto.

*Eurooppa-neuvosto 19. — 20.10.2017**Elokuvanäytäntö: Aku Louhimiehen ohjaama Tuntematon sotilas torstaina 19.10.2017 klo 17.30, (Tennispalatsi)***Viikko 43****Tiistai 24.10.2017 klo 14.00**

Täysistunto. Lähetekeskustelussa vuoden 2017 toinen lisätalousarvioesitys.

Keskiviikko 25.10.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 26.10.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 27.10.2017 klo 13.00

Täysistunto.

*Eduskunta ja valtioneuvoston kanslia ovat sopineet, että nk. kiireelliset (syysistuntokaudella käsiteltävät) hallituksen esitykset on annettava eduskunnalle viimeistään torstaina 26.10.2017**Pohjoismaiden neuvoston istunnot Helsingissä 30.10. — 2.11.2017**Ei täysistuntoja 30.10. — 3.11.2017***Viikko 45****Tiistai 7.11.2017 klo 14.00**

Täysistunto.

Keskiviikko 8.11.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 9.11.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 10.11.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Viikko 46**Tiistai 14.11.2017 klo 14.00**

Täysistunto.

Keskiviikko 15.11.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 16.11.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 17.11.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Nuorten itsenäisyysjulistuksen palkitseminen valtiosalissa keskiviikkona 15.11.2017 klo 12.00

*Juhlaseminaari: Pärjävätkö demokratiat maailmassa? keskiviikkona 15.11.2017 klo 16.00,
(Pikkuparlamentin auditorio)*

Avoimet ovet Eduskuntatalossa 18. — 19.11.2017

Viikko 47

Tiistai 21.11.2017 klo 14.00

Täysistunto. Lähetekeskustelussa vuoden 2018 talousarvioehdotusta täydentävä esitys.

Keskiviikko 22.11.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 23.11.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 24.11.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Viikko 48

Tiistai 28.11.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Keskiviikko 29.11.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Torstai 30.11.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 1.12.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Viikko 49

Maanantai 4.12.2017 klo 14.00

Täysistunto tarvittaessa.

Tiistai 5.12.2017 klo 12.00

Täysistunto. Itsenäisyyden 100-vuotisjuhlaistunto.

Torstai 7.12.2017 klo 16.00

Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 8.12.2017 klo 13.00

Täysistunto.

Viikko 50

Maanantai 11.12.2017 klo 14.00

Täysistunto tarvittaessa.

Tiistai 12.12.2017 klo 14.00

Täysistunto.

Keskiviikko 13.12.2017 klo 12.00

Täysistunto.

Torstai 14.12.2017 klo 10.00
Täysistunto. Suullinen kyselytunti.

Perjantai 15.12.2017 klo 10.00
Täysistunto.

Eurooppa-neuvosto 14. — 15.12.2017

Viikko 51

Maanantai 18.12.2017 klo 12.00
Täysistunto.

Tiistai 19.12.2017 klo 10.00
Täysistunto.

Keskiviikko 20.12.2017 klo 10.00
Täysistunto.

Presidentinvaali sunnuntaina 28.1.2018, mahdollinen 2. kierroksen vaalipäivä sunnuntaina 11.2.2018

Täysistunto tarvittaessa (mikäli presidentinvaali ratkeaa 1. kierroksella) torstaina 1.2.2018 klo 12

Puhemiehen ja varapuhemiesten vaalit maanantaina 5.2.2018 klo 12

Valtiopäivien 2018 avajaiset tiistaina 6.2.2018

Liite 2: Vaalikaudella 2015-2017 vireilletulleet asiat valtiopäivittäin

Asiatyyppi	2015	2016	2017	Yhteensä
Hallituksen esitys HE	153	273	86	512
Valtioneuvoston selonteko VNS	1	7	6	14
Valtioneuvoston tiedonanto VNT	2	0	1	3
Valtioneuvoston U-kirjelmä U	27	74	36	137
Valtioneuvoston kirjelmä VN	1	6	2	9
Valtioneuvoston E-selvitys E	91	144	51	286
Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP	17	22	10	49
Pääministerin ilmoitus PI	4	3	3	10
Kertomus K	19	18	16	53

Lakialoite LA	52	108	31	191
Toimenpideoite TPA	28	66	19	113
Talousarvioaloite TAA	362	462	0	824
Lisätalousarvioaloite LTA	6	5	5	16
Keskustelualoite KA	3	19	2	24
Kirjallinen kysymys KK	432	678	306	1416
Suullinen kysymys SKT	69	138	105	312
Välikysymys VK	5	3	2	10
Puhemiesneuvoston ehdotus PNE	2	0	0	2
Lepäämään hyväksytty lakiehdotus LJL	2	0	0	2
Vahvistamatta jäänyt laki VJL	0	0	0	0
Muu asia M	3	2	1	6
Kansalaisaloite KAA	5	4	4	13
Valiokunnan oma asia O	80	106	34	220
Vapautuspyyntö VAP	26	62	58	146
Vaali VAA	38	56	43	137
Eduskuntatyön järjestäminen ETJ	3	3	2	8
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN	117	115	53	285
Toissijaisuusasia TS	30	109	39	178
Valtiopäiväasian korjaaminen KOR	0	0	0	0
Vireilletulleet asiat yhteensä	1578	2483	902	4963

Liite 3: Asiat, joiden käsittely on päättynyt valtiopäivillä 2017

Asiatyyppi	Tullut vireille: ennen 2016	Tullut vireille: 2016	Tullut vireille: 2017	Yhteensä
Hallituksen esitys HE	0	30	57	87
Hyväksytty	0	12	35	47
Hyväksytty muutettuna	0	18	22	40
Valtioneuvoston selonteko VNS	0	2	4	6
Käsitelty	0	2	4	6
Valtioneuvoston tiedonanto VNT	0	0	1	1
Käsitelty	0	0	1	1
Valtioneuvoston U-kirjelmä U	15	8	0	23
Käsitelty	15	8	0	23
Valtioneuvoston kirjelmä VN	0	1	2	3
Käsitelty	0	1	2	3
Valtioneuvoston E-selvitys E	7	9	0	16
Käsitelty	7	9	0	16
Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP	9	9	5	23
Käsitelty	9	9	5	23
Pääministerin ilmoitus PI	0	0	3	3
Käsitelty	0	0	3	3
Kertomus K	0	4	10	14
Käsitelty	0	4	10	14
Lakialoite LA	0	2	0	2
Hylätty	0	2	0	2
Toimenpideoite TPA	0	1	1	2
Hylätty	0	1	0	1

Peruutettu	0	0	1	1
Lisätalousarvioaloite LTA	0	0	5	5
Hylätty	0	0	5	5
Keskustelualoite KA	0	0	2	2
Hylätty	0	0	1	1
Käsitelty	0	0	1	1
Kirjallinen kysymys KK	0	70	254	324
Vastattu	0	70	254	324
Suullinen kysymys SKT	0	0	105	105
Vastattu	0	0	105	105
Välikysymys VK	0	0	2	2
Vastattu	0	0	2	2
Muu asia M	0	0	1	1
Käsitelty	0	0	1	1
Kansalaisaloite KAA	1	2	0	3
Hylätty	1	2	0	3
Valiokunnan oma asia O	1	2	14	17
Käsitelty	1	2	14	17
Vapautuspyyntö VAP	0	0	57	57
Hyväksytty	0	0	57	57
Vaali VAA	0	0	58	58
Käsitelty	0	0	58	58
Eduskuntatyön järjestäminen ETJ	0	0	2	2
Hyväksytty	0	0	2	2
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN	0	25	30	55
Käsitelty	0	25	30	55

Toissijaisuusasia TS	0	26	22	48
Käsitelty	0	26	22	48
Asioita yhteensä	33	191	635	859